

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theophili Bernardini E Societate Iesv De Religiosæ Perseverantiae Præsidiis Libri XI. ...

Bernardin, Théophile

Antverpiae, 1622

9. Quanta possit esse spes.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47032](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47032)

suenit. an de vestimento solliciti estis, vel cibo, ceterisque, corpori vestro necessariis, & propter ea cunctamini relinquere vestra: sed scit quia his omnibus indigetis. Quid vultis amplius, quid iam impedit à salute: sed hoc est quod dico, Deum ignoratis, sed nec creditis audienti nostro. Vellem vos vel expertis credere, quia nisi credideritis non intelligetis. Verè ita est, beneque ab his duobus sanctissimis Patribus obseruatum, desperatione fidem elidi; cum autem salutis & bonorum ac virtutum omnium fundamentum sit fides, hinc apertè consequitur à desperatione, vt boni omnis depopulatrice & vastatrice potentissima, quam longissimè esse recedendum. Vt filijs dissidentia, qui nati filij ira, ipsi sibi iram in furorem, virgam in baculum, imò in malleum, diabolica obstinatione conuertunt.

*Bern. hom.
69. in Cant.*

*lib. cont.
pusill.*

*serm. 1. in
psal. Qui
habis.*

Sed tristioribus his ommissis ad alia iucundiora me confero, si hoc tantum monuero, vt qui se ad animi deiectionem propensiores sentiunt, cogitationes eas aduocent quæ erigendis, eas auersentur quæ deprimendis animis aptiores videntur. Huiusmodi sunt iudiciorum Dei, humanæque infirmitatis crebrior consideratio, à quibus vtrique cauendum, præstatque vt timidiores animæ lenioribus argumentis ad perfectiora se concitent. Grauiusque priores illos reprehendit Gerson, quod leuia peccata, vel etiam præterita exaggerare, sibi exprobrare, in memoriam reuocare, atque inde pertimescere non desinant, suaque omnia lance iustitiæ potius, quam misericordiæ trutinant, quasi verò suis viribus, suaque iustitia potius quam diuina misericordia salutem sibi spondeant. Et quomodo amator pacis Deus, in eiusmodi irrequieta, nouaque semper fluctuationes amante conscientia sibi locum eliget? Quanto fortet illis consultius, vt non suæ iustitiæ, sed Dei misericordiæ fiderent, sic iudicia Dei moderatè spectarent, vt tamen miserationes eius, super omnia opera eius agnoscerent? De postremis verò ita D. Bernardus; *Sunt qui & desperant: hi videlicet qui considerantes imbecillitatem propriam, desiciunt, & obruuntur à pusillanimitate spiritus, habitantes in carne sua, & circa infirmitatem propriam semper intenti, vt omnia que patiuntur, cursim enumerare valeant. Vbi enim intenderis ingenuum, valet. In adiutorio autem Dei non habitant, neque nouerunt illud, ita quòd nec assurgere valeant vt aliquando cogitent illud. Ita ille; sed ex his breuiter adscriptis, etiam medela indicatur, quæ tamen è dicendis præsentior fiet.*

C A P V T IX.

Quanta possit esse spes.

AB hoc sacro, quod iam pandimus, spei adyto, profani procul arcentor, omnesque illi, qui cupiditatibus immerguntur, qui peritura prospectant, qui diuitiarum, honorum, amorum suorum spem humi defixerunt, qui necdum diuini

diuini timoris flabris expurgati, peccatis etiam subinde grauioribus implicantur. At vos ego alloquor, carissimi fratres, qui humiliter superbo pede, mundi vana calcastis, qui totis animis peccati labem exhorrestitis, ad excelsa & æterna contenditis, animumque vario virtutum decore, sed imprimis humilitatis, obedientie atque caritatis exornatis. Imò verò, ne fortè quisquam temerè hoc se numero eximat, nō vos tantum, sed omnes eos alloquor, qui letifera peccandi consuetudine posita, secretam à contagione vitiorum vitam, siue priuatim soli sibi, siue cum ceteris in eiusdem sanæ voluntatis confortione traducunt.

His omnibus, nihil addubitans in clamo; Spestate, spei vestræ nec termini, nec limites ponantur; confidite, exultate, gloriamini spe filiorum Dei: paratum à sæculis vobis est regnum summi Patris, iam ex hoc nunc illud spe præcipite, illuc animo transcendite; vos Pater dedit Filio, arrham tenetis, sanguinem eius, quis vos eripiet è manibus fortis huius? ecce etiam in illis descriptus, imò vulneribus insculptus es. Quid ergo de te loquitur? Numquid, inquit, obliuisci potest mulier insulam suam, vt non misereatur filio vteri sui: *Numquid, inquit, obliuisci potest mulier insulam suam, vt non misereatur filio vteri sui: csi illa oblita fuerit, ego tamen non obliuiscar tui.* Dic ergo illi iemper, & ex animo ita medullitus sentias; Pater meus, & mater mea dereliquerunt me, Dominus autem assumpsit me; regit me, & nihil mihi deerit: si consistant aduersus me castra, in eo sperabo, exurget, & sicut fumus dissipabuntur inimici; si ambulauero in medio vmbre mortis, non timebo mala, quoniam ipse mecum est, & singulariter in spe constituit me, erit mihi semper in Deum prorektor, in vmbra culum ab æstu, in clypeum à sagitta, & in domum refugij vt saluum me faciat. Liberauit me quoniam speraui in eum, & ponet animam meam ad vitam. Susceptor meus & liberator meus, Deus meus, sperabo in eum: fortitudo mea, & refugium meum est, propter nomen suum deducet me, & enutriet me. Educet me de laqueis, & in loco spatiofo statuet supra petram, & in abscondito tabernaculi sui me proteget, donec intrem in sanctuarium Dei, in locum tabernaculi admirabilis, vbi iam nemo sit qui exterreat, sed in multitudine gloriæ Domini malum omne conticeat, laus, gloria & exultatio, cum iucunditate frequententur.

Sed quæ, & quanta bona à Domino Deo meo sperabo? plura sanè, quàm à matre pulso: nam & melior matre mihi est, & meliora sunt vbera eius vino, *fra-* *Cant. 1.* grantia vnguentis optimis: & quid abs eo non expectem, qui vestit lilia & fenum, qui pascit aues, & prouidet omnibus, neque nos de crastino vult esse sollicitos: audiam quod consulit vir secundum cor Dei. *Iactabo super Dominum curam* *Psal. 54.* *meam, & ipse me enutriet: & qui implet omne animal benedictione, dabit escam in tempore opportuno;* *Psal. 144.* scit quæ nobis necessaria sint, & prouidebit, nec dabit in æternum fluctuationem iusto: qui speras in Domino fluctuationem omnem timoremque depone; in æternum, fieri non potest, vt tibi quidquam deesse patiat. Omnino, quouis in rerum euentu *expecta Dominum, viriliter age, & confortetur cor tuum,* *Psal. 26.* *sustine Dominum:* morbi premunt, egestas vrget, torquet negotium anceps, ten-

raror instat, cælestium rerum sensus exarefcit, sibiq; derelicta mens clamat, vim patitur, consolantem se non inuenit; terra ferrea, cælum æneum tuis precibus obfufdefcit: hic tamen constans esto, *expectans expectato Dominum*; noli præceps esse, viriliter age, omnium rerum sunt vicissitudines, earumque tempora in sua sibi potestate, suoque iudicio reseruat, *etsi tibi, propter increpationem & correptionem, Dominus Deus noster modicum fortassis iratus est, sed iterum reconciliabitur seruo suo. Ad punctum, in modico, derelinquit te, & in miserationibus magnis congregabit te. In momento abscondit faciem suam parumper à te, & in misericordia sempiterna miserebitur tui, & fœdus pacis eius non mouebitur. Intendet tibi, exaudiet preces tuas, & educet te de latu miseria, & de luto facis: & immittet in os tuum canticum nouum, carmen Deo nostro. Cantabis dilecto tuo, Beatus vir cuius est nomen Domini spes eius, non respexit in vanitates & insanias falsas: si turbabitur terra, si etiam transferantur montes in cor maris, si pariter fremebunda aqua insonent, propterea non timebo; Dominus enim virtutum nobiscum, à quo trepidabo? susceptor noster Deus Iacob, quis me pauor exterrebit? Beatus homo qui sperat in te Domine Deus omnium; omnia fecisti, conferuas omnia, & sperantium in te voluntatem perficis.*

Quid est autem quod à Deo non veniat, nisi peccatum? neque hoc tamen diuinæ prouidentia vim effugit, illi seruiat, ab illa ordinetur necesse est. quid igitur à Deo mihi non promittam? summus est, & infima non aspernatur; immensus, & ad minima se adiungit: ab illo igitur omnia sperabo, impetrabo, suscipiam. Illi vni cor & caro mea, corpus meum, meus animus, mors, vita, tempus, aternitas, præsentia & futura, expectatio & desideratio mea omnis, illi vni bene sperando nitetur. ab illo, quidquid corpori meo in victu, vestitu, valetudine, quiete, fatigatione, commodis aut incommodis acciderit, quidquid auditu, dictum, exceptum, & in me deriuatum ab alijs fuerit, quidquid mentem meam grauius, leuius, bene, male, iucundè, asperè, aut quomocumque affecerit, actionem etiam & cogitationem meam omnem, & omnia quæ mihi vnde cumque obtigerint, certa spe ad meam aternitatis beatitudinem profutura, ideoq; ab illo profecta credam; quin & meos ipsos lapsus, teporem irrepentem, & illabentia peccata, non nisi magno meo bono ab illo permitti, atque ad maiorem profectum meum inflecti videbo. O ingentem diuinæ bonitatis dulcedinem! quam late per omnia peruagatur! quam nullis arctata terminis exundat!

hom. 20. in
Cant.

Hanc securè me credo, ait D. Bernardus, qui saluare me velit, nouerit, possit. *Quam quæsiuit, hunc & vocauit per gratiam suam: numquid venientem aijciet foras? Sed nec vim, nec fraudem profectò metuo vllam, que me videlicet de manu eius possit eruere, qui & vnicentem omnia vicit mortem, & seductorem vniuersitatis serpentem arte vti que sanctorum delusit, isto prudentior, illa potentior. Nititur hac amica fiducia Daerianus quando præcipit, Plena fiducia te totum, & omnia tua Deo committe, ita vt eius voluntas, aternæq; dispositio, sit tibi semper pro summo solatio; & siue in tenebris, siue in lumine, siue in tribulatione, siue in prosperitatis successu, siue in cordis angustia, siue in cordis latitudine,*

Docum. 2.
20. 5. Bibl.

siue in donis pauperem, siue in hysdem diuitem esse te voluerit, rectè de eius bonitate sentias: & gratia ac molestia quæque de manu paterna pietatis atque prouidentie illius humiliter, patienter, vel etiam hilariter suscipias: certè credens eum omnia pro tua salute ordinare, vnicuique optans, vt ipsa voluntas eius omni tempore in te perficiatur. Id quamdiu facimus, constant nobis omnia, vt primùm ab eo recedimus retro fluunt omnia, ideoque (quod notauit S. Hieronymus) sapientissimè Salomon, Deuolue super Dominum opera tua, & firmabuntur cogitationes tue. Tunc enim nostra cogitatio, addam etiam spes omnis & actio, confirmatur, quando omne quod agimus, quasi super stabilem & solidissimam petram, Domini adiutorio deuoluimus, eiq; cuncta reputamus.

lib. 3. cont.
Pelag.
Prou. 16.

At numquid lego, Oculi Domini super iustos, & aures eius in preces eorum? Clamauerunt iusti, & Dominus exaudiuit eos, & humiles spiritu saluabit? quid ergo? iniustus & superbus, sanctorum & humilium me promissis ingerat? non verebor, ne iram magis quàm milerationem prouocem? ò mala diffidentia, argumenta nimium subdola! ego verò sperabo in Domino qui eruet ab inferis animam meam, an non & bonis & malis benè facit, quia bonus est? & malos in bonos commutate amat: propitiabitur iniquitatibus meis, & sanabit omnes infirmitates meas. Miserator & misericors Dominus, longanimis, & multùm misericors: non secundùm peccata mea faciet mihi, nec secundùm iniquitates meas retribuet, ab eterno in æternum misericordia eius, & eruet animam meam vt non pereat, & projiciet post tergum suum omnia peccata mea, nec eorum recordabitur in æternum. Annon gratia, gratia est, vt gratis, vt immerenti obtingat? estne iustus quiquam, quem iustum ipse non fecerit? quem quando iustum fecit, non repererit iniustum? non agnouerit indignum? & iustum effecit, quia miserus est; & dignū reddidit, quia dignatione prouexit: cōfidat, qui volet, meritis, iamq; sua virtute securus triūphet, mihi verò sperare in Domino, & quidē solo Domino bonum est, & bonū est, vt non alia spei meæ ratio sit, quàm quia bonus, qui a potens est omnia facere, superabundanter quā petimus aut intelligimus, habemusq; fiduciam & accessum in confidentia per fidem Christi Iesu Domini nostri. Audio illum, & quidem spe surrectis auribus audio dicentem: Noli timere, quia redemi te, & vocauit te nomine tuo: meus es tu. Cū transieris per aquas tecum ero, & flumina non operiet te: cū ambulaueris in igne, non combureris, & flamma non ardebit in te. O quàm ampla promissis! sed qua lege, quibus argumentis ea consequemur? quid mihi desperationis inportunus auctor obgannis? cur condiciones à tam beneuolo promissore alienas effingam? audi quid dicat, & obmutescet: Quia, inquit, ò rationē iucundam, & spei bonæ grauidam! quia ego Dominus Deus tuus, sanctus Israël, saluator tuus. Ego sum, ego sum ipse, qui deleo iniquitates tuas propter me, & peccatorum tuorum non recordabor. Propter nomen meum longè faciam furorem meum; & laudem meam infrenabo te ne intercas. Propter me, propter me faciam, vt non blasphemet: & gloriam meam alteri non dabo. Ita fiat, Domine Deus meus; ita fiat, propter te benè uobis facias, tuiq; beneficij, vt tu solus & causa & modus eris, ita in te vnum, tota & mera gloria reddūdet, nihil ibi meum, nihil cuiusquam à te alterius reperiat, quo purius tuū fuerit,

Psal. 33.

Psal. 102.

Isaia 38.

Ephes. 3.

Isaia 43.

Ibid.

Idem c. 48.

Psal. 68. rit, eo melius & securius fuerit. Audiant humiles, & latentur & magnificent nomen Domini in laude: qui verò sua virtute confidunt, deleantur de libro viuentiũ, & cum iustis non scribantur. *Expectatio Israël, Domine: omnes qui te derelinquunt confundentur: recedentes à te, in terra scribentur: quoniam dereliquerunt venam aquarum viuentium Dominum. Sana me Domine, & sanabor: saluum me fac, & saluus ero: quoniam laus mea tu es. Et ego non sum turbatus te pastorem sequens: diem hominis non desideravi, tu scis. Et vbi est praestolatio mea, & expectatio mea? tu es Domine Deus meus, & propter te non est alius.*

Iob 17.
Psal. 38.

Iob 13.

Sed quò abijt, inquis, quod paulò antè de peccatis tuis, de iudiciorum Dei timore loquebaris? ò molestum interuentorem! fatebor tamen, hìc nescio quid obscuri patior, hebet lingua, nec mentem verbis satis assequor; si me respicio, timeo; si Deum, & timeo, & spero: sed quo magis me despicio, spero magis, ac etiam ad maiorem spem ipse meus timor proficit: iuuat sperare; exterruerit quantumcumque, confidens instar cuiusdam exclamo, *Etiamsi occiderit me, in ipso sperabo, & ipse erit saluator meus.*

C A P V T X.

Possitne spes maior esse quàm timor.

Recensitum in superioribus est, nec recensitum tantum, sed etiam dilaudatum Sanctorum monitum; iustus est Deus, time; sed & bonus idè est, spera: atque hinc dubitantem & haerentem audire mihi videor; Annon omnia quæ in Deo sunt, infinita sunt, & non est vlla perfectio maior quàm altera? iustitia igitur bonitati, seueritas clementiæ æquatur: atq; adèd timor erit spei æquãdus, quantum quidem à Deo fuerit; multis verò partibus amplior futurus, vbi nos ipsos (quorum res agitur, & quorum maximè interest) respicere cœperimus. Etenim ingratiitudinis, indignitatis, & multiplicis iniquitatis nostræ, si vñ quã numerum inire, grauitatem æstimare, vt oportet, voluerimus, æquaris, quod ad Deum attinet, & neutro propendentibus iustitiæ & clementiæ lancibus, numquid non est necesse, vt tanta ista nouorum in lancem iustitiæ accessione ponderum deprimatur? hæc autem qui accuratè perpenderit, putasne, verius erit, vt vana spe se deludendum lactet, an vt vero timore consternatus expauescat?

Speciosè quidè ista, & deijciendis animis, ni diluantur, satis validè intorquentur; sed vt solet esse veritas victrix, ita spero fore vt huius obiectionis proritus, lux clarior, & spes certior affulgeat. Quam vt perspicaciùs videas, mi frater, solerter animaduerte, Quid ex quo fiat; & deprehendes, è rebus veris & certis, inconsequentiã, nulloquæ cum eis nexu coherentiã assumi, indequæ longius procedendo, errorem & mendacium adstrui.

Verissimum est, plarimarum earũ quæ Deo tribui possunt perfectionum, singulas